

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ
Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА. — РЕДАГУЄ: ПРОФ. П. КАРМАНСЬКИЙ.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно	10\$	піврічно	6\$
Для Галичини	2.50	дол.	
Для України	2.50	дол.	
Для п. Америки	2.50	дол.	
Для Канади	2.50	дол.	
Для Аргентини	6	пез.	

„PRACIA“

Journal semanal para os Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentópolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс від стиха. Вільші по 200 рс. За всякі оголошення платиться за гори.

PRACIA

Prudentópolis — Parana

Ми Українці до смертю
В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Варшавське сміття.

«Наша (польська) олігархія складається головню з українських втікачів і з доробкевичів, присвоюючи собі монополі патріотизму, представництва народу, а то польського з влученням до нього Русинів, Литовців, Українців, Жидів, загалом всяких національностей, котрі займають землі, що становили давню Річпосполиту Польську, польського народу у значінню державному».

Так писав в р. 1907 в брошурі, за адресованій до О. Варвінського шеф секції міністерства освіти у Відні Поляк Едвард Гневош.

Чи можна краще осудити польських верховодів, що сьогодні бродять у крові українського народу, як осуцив їх і оцінив польський політик?

Прокляттям внаслідок на наш нарід язва його відступників; засмітило і смертні бакції розводить по цілому нашому краю «варшавське сміття», виметене історичними обставинами з нашого загумінка і як звичайно діється з безбаченьками, плюгавить своєю нікчемністю добре ім'я свого давнього роду прибраного. Всі ті Семени Безрідні, мерзкі безбаченьки, з яких складається сьогоднішня польська олігархія, польська аристократія і її почот гайдуків, зграя підпанків-урядовців — все те сміття з чужого коліна, найнікчемніша порода безчесних і безсоромних

ся знищити усіх сусідів Польщі як не з виродів чужих, головню українського народу? Почавши від всяких Потоцьких, Сапігів, Сангушків, Вишневецьких, акінчаючи на їх гайдуках Твердохлібах, Яцкових, Данилюках, Сроковських, Ількових з нашого смітника і на о.о. Ваерляйнах, Радемахерах і цілому легіоні «ойцуф» ріжного роду орденів, Німців, що з божевільною встеклістю засаджують польську отруйну хонту в серцях наших селян аж на луках Аргентини. Все те сміття з чужих смітників, гайдуки з мізерною душею польських наймитів, погорджувані справжніми Поляками, «втікачі і доробкевичі», як характеризує їх Поляк Гневош — все те намул, котрий справляє мізерну польську ниву. Перегляньте спис визначніших польських письменників, політиків, учених, а навіть народніх героїв — а ви знайдете або чужі (українські, литовські, німецькі, французькі й жидівські) імена, або людей з польськими іменами, чужого походження — знайдете трохи не самих відступників свого народу і зайдів прихвостнів.

Нас мало обходило це, що сам польський нарід не в силі добути з своєї душі нічого великого, та що він як гала нас кормиться соком чужих організмів. Та не може нам бути байдужним, що це «варшавське сміття» присвоїло собі по словам Гневоша «монополі патріотизму польського народу з влученням» зрадничих собою народів — отже й українсь-

К. Сроковський, редактор краківської «Нової Реформи», не вмовляє в польський загаль, що український нарід до культури не надається, та що треба ігнорувати всі змагання цього народу в ім'я вищої культури. Ніхто так не зогиджував нашою імені і носителів нашого визволення, як ренегат Данилюк, редактор «Руского Селянина». Ніхто не понизив значіння Маркіяна Шашкевича з нагоди Маркіянового юбілею так, як С. Твердохліб. Ніхто так не працює над зогидженням наших визвольних змагань і всіх тих, що несли прапор визволення, як Яцків. Не згадуємо про мерзоту Ількова, котрий добув світовий рекорд підлоти й ренегатства. Ніодин Поляк на протязі цілої історії не працював над загибеллю нашого народу так завзято і безпошадно, як це «варшавське сміття», сі польські лякеї з нашого коліна, що добровільно взяли на себе конфедератки й бартошфки, або такі-ж Поляки «de mea sanguine», як «ойцове» з іменами Ваерлянів, чи врешті «Поляки мойжешового визнання» з іменами Падеревських, Ашке-назіх, Найманів і т. п.

І тому перші наші визвольні кулі мусять поцілити в це «варшавське сміття», без огляду на це, з чийого смітника воно навiane вітром на польський загумінок, бо це найбільш для нас небезпечна язва, що виседала з нашого організму найбільше жиггедатної крові.

Мусимо наперед допомогти польському народови перевести десінфекцію відво-

ся народним рухом, мають дуже часто вельми хибні поняття про сію справу.

От як декотрі з присутніх на з'їзді Союзу у Порто Унійоу, чуючи справу про Земельний Банк, таке поняття звітам винесли, що «пани з кевондзми над тим думали, як би дїбратись до квітнені кольтоніста, щоб він послїдний смїй за-працьований та заощаджений грїш їм віддав».

Про що проте тут іде справа? Організація «Земельний Банк» се наперїд має бути наш доробок, наш великий успіх, так кожної одиниці як і всього загалу. Він не може і не смїє принести нікому страти; одиниці, які до сього діла беруться, чи його попірають (як напр. свантє-ники) свїдомї цього, що у сїй справї не можна ризикувати з грїшми народу, пробити якусь спробу чи якусь штуку, щоб лишень неправно захопити у свої руки кервавицю народа і запропастити її.

Банк сей не може і не смїє йти на шкоду також стану купецького, навпаки він мусить і буде пособляти по всїм своїм силам розвоєви того стану, бо кожда інтелїгентна одиниця свїдома сего, що там тут (і всюди) треба свого сильного купецького стану. Банк Земельний має оживити мертвий капїтал, який нинї плїснїє по скринях, бляшках у нужденних нераз хатах кольтонїста. Капїтал сей має і мусить принести тоді не лиш добрий процент його властїтелеві, але він ще має і мусить принести хосен цілому нашому укр. народови тут у Бразилїї. Він мусить принести хосен і рїдній зе-

мени Безвідні, мерзкі беззачетеньки, з яких складається сьогоднішня польська олігархія, польська аристократія і її почот гайдуків, зграя підпанків-урядовців — все те сміття з чужого коліна, найнікчемніша порода безчесних і безсоромних паразитів польського, а в першу чергу свого давнього народу. Зоологічний потяг до давнього свого роду пає сю наволоч з польського загопу на свою давню, зражену нею, батьківщину, а з другого боку сором за зраду перед своїм давнім родом зневолює її ненавидіти свій зражений рід якоюсь дикою ненавистю і каже їй винищувати його всіма дикими способами. І з того родиться ся невимолима тенденція, що характеризує польську суспільність, до нищення всіх своїх сусідів, бо всі сусіди Польщі були і є зраджувані верхами польської суспільности; кождий сусід знайде на польському смітнику своє рідне сміття.

Лишень подивитися! З кого складається вся та розбищальська армія польських імперіялістів, що вогнем і мечем готувить

нас кормитись соком чужих організмів. Та не може нам бути байдужним, що це «варшавське сміття» присвоїло собі по словам Гневоша «монополь патріотизму польського народу з влученням» зраджених собою народів — отже й українського. Сидячи на двох стільцях, сі приблуди і гайдуки Поляків, з одного боку що сим вислугуються свому прибраному панови, а з другого боку намагаються всіма способами уподобити свому рабському становищу зраджений собою рідний нарід, щоб бути в порядку з своєю підлою совістю і не паленітися на кожному місці з сорому.

І ся роль «варшавського сміття» для нас найбільше шкідлива. Бо ніхто так, як Вишневецький, потомок славного роду наших князів Острожських, не вбивав на палі нашого козацтва й селян. Ніхто так завзято, як Потоцький з цілим своїм родом, кінчаючи застріленим з руки М. Січинського Андреем не боронив Польщі і не винищував українського народу. Ніхто так вперто, як ренегат

мусять поділитися в це «варшавське сміття», без огляду на це, з чийого смітника воно навіяне вітром на польський загумінок, бо це найбільш для нас небезпечна язва, що висела з нашого організму найбільше жиггедатної крови.

Мусимо наперед допомогти польському народови перевести десінфекцію відвошвилення, а щойно тоді можемо числити на це, що наші дороги можуть колись зійтися. Не скорше. Це відчувають навіть сами чесніші Поляки в роді Гневошів і не багатьох йому подібних.

Укр Земельний Банк у Бразилії.

Важною дуже є справа, якою тепер займаєсь заряд У. С. у Б., а саме справа Земельного Банку. Справу сю треба представити ясно кількома статтями, щоб наш ширший загал зрозумів, про що тут річ іде. Бо нині не лиш звичайний кольтоніст про се не має ніякого поняття, але навіть і одиниці, що живо займають

пелцького стану. Банк Земельний має оживити мертвий капітал, який нині плає по скринях, бляшках у нужденних нераз хагах кольтоніста. Капітал сей має і мусить принести тоді не лиш добрий процент його властителяві, але він ще має і мусить принести хосен цілому нашому укр. народови тут у Бразилії. Він має і мусить принести хосен і рідній землі, Україні, а в першій мірі нашій Галичині.

В який спосіб принесе ся фінансова інституція («Зем. Банк») хосен одиниці, що купить акції? В першій мірі забезпечить такий кольтоніст свій гріш перед евентуальним, дуже можливим знищеннем його через крадіж, згубу, нерозумну позичку, коли вийдуть ноти з курсу (уживання), від мишей, хробаків і т. п.; він візьме добрий процент і матиме внутрішнє задоволення, що народню справу попирає; він матиме перше право користуватися працею «Земельного Банку», між иншим з закупна землі і пр.

Ся фінансова інституція принесе величезний хосен нашому народови у Бра-

Листи з Європи

II.

Незвичайно пригноблюючого вражіння зазнає в Європі сьогодні той, хто виїхав з неї перед роком-двома і відвик від тамошніх відносин. Він опиниться серед стовпища народу якогось ненормального, хорого, трохи не божевільного, буде мати вражіння якогось п'яного карнавалу і перед його очима розкритяться картина завмирання. А решті він прийде до завлчення що культури в Європі, цієї культури, що людину ублагороднює і вносить з стану звірячости, сьогодні немає зовсім, що зуб дичиння, занепаду моральности, шляхотности і гуманности догризає в Європі кістки надбань довгих століть. Впала етика, впала мораль-гуманність, чесноти, що сіхують культурну людину — на їх місце розпаношися людина-звір з усіма хибами одичиння. Людина чигає на людину, щоб її обдурити, обікрасити, висмоктати, вижити її коштом — кождий тільки й думає, якби по трупі другого дійти до збереження свого істнування. Міста обернулися в один дім роспусти, злодійства села шквирять зуби на міста, як на осідки неробів і паразитів.

З огляду на це, що гроші не мають ніякої вартости, і що все загрожує небезпекою дальшого їх обезцінення, укождого росте все більша жадоба грошей, а з другого боку кождий винидає сі гроші щедро, як не потрібне драгте. І не думаючи про це, що принесе завтрашній день, кождий забавляється на свій лад. Гремуть гучні музики по каварних, ресторонах і всяких люанарах;

плються фальшиві, отруйні вина, росхвостана роспушта і безжурність тріюмує на кождому кроці. А що люде відвикли від праці, то й не дивуватися, що кождий шукає розваги в легкому роспусному життю і шукає жерел життя дешевим коштом. Це проявляється головню у жінок, яких жадоба дорогих строїв спонукує до глужовання з всякої обичайности і до продажности. Про семейне життє ніхто й не журиться, бо зраза розкладу одну сімю розточила, а другу зробила неможливою. Це страшний обив, що в одному Відні річна статистика виказує 25 тисяч розводів! Тай инакше й не може бути: жінка, жадна дорогих строїв, яких не в силі дати їй чоловік (одно футро дамське коштує пересічно 25 мільонів корон), шукає такого, що її суєтну жіночу вдачу може задовольнити — отже й сімю розбивається. А з другого боку чимало таких, що хотілиб завести семейне легальне життє, не можуть свого бажання виконати, бо не можуть добути помешкання і мусять продовжувати дикі подружні зносини. І завелася одна Содома. А тимчасом економічна руїна росте та росте. Стають фабрики, бо не можна добути вугля і сирівців; множитьсся армія безробітних жебраків і очайдухів, змогається армія інтелігентного пролетаряту, бо держава викидає на вулицю тисячі урядничих родин, з метою ошадностей: та рівночасно виростає небезпека заворушень і актів розпуки з боку голодних і неробів і держава попадає з конечности у блудне коло: вона дає безробітним державні допомоги, щоб їх зацитькати. І ростуть державні довги до карломонних сум, працює преса без уговкю, викидає гори банкнотів, а слідом того йде обезцінення грошових знаків все біль-

ше й більше. В Австрії наприклад вже є банкові ноти на вартість по пів мільона корон. Меншає вартість банкових нот, меншає і їх величина, щоб вони менше забирали місця по кишенях, множаться мільонери, та рівночасно сі мільонери робляться щораз більшими жебраками. Викидає кождий з кишені останні банкноти, вносить до застаєничих домів останні цінні предмети з добрих передвоєнних часів, останзлами кінчає свій життєвий карнавал і щораз більше на вулицях і по публичних льокалях людей одягнутих по модному, та з виразом безнадійної задуми і смутку в очах.

Ох, ся європейська дорожнеча!

Ви, що самовпевнено гукаєте в Бразилії що переїхавши до Європи, ви поробились мільонерами і панамі, чи повірилиб ви в це що з вашими мільонами ви булиб там крайніми жебраками? Бо спробуйте ви погуляти там з вашими мільонами і забавитися в панів! Далеко ви зайдете, коли вам скажуть в австрійському селі в мізерному готелі заплатити за саму заморожену кімнату без харчів 20-40 тисяч корон? Як вас чарка кави коштуватиме 3-4 тисячі, малесенька булочка 500 корон, один папірос 500 кор., черевики 250 тисяч, краще убрання 2—3 мільони? Або як ви заплатите за один морі поля в Галичині пересічно 200 доларів, себто два конти? Ви скоро спустети з тону і побачите, як ви помилялися, хочачи перехитрити других європейців з їх смішною папютою.

І чому-ж тепер у краях з цею комічною валютою така дорожнеча? Бо сі краї прийшли до голови по розум і перехитрили тих що хотіли їх перехитрити. Коли таких хитрунів з країв з кращою валютою нахва-

лося до них в цілі спекулювання і життє коштом банкрутів до того, що годі було жити, сі краї спершу навклали на зайдів спеціальні оплати у виді сплат за дозвіл вїзд і спеціальних тариф по готелях, а коли і це не помагало, вони видумали иншу штуку.

І так Австрія завела в себе т. зв. вельпарітет, т. зв. установила на всі предмети такі ціни в коронах, які рівнялися цінам по инших краях з добрим грішми; а Німеччина перечислила всі ціни на ціни в передвоєнних золотих марках і досягнула так само своєї ціли. Отже в Австрії, в Німеччині, чи в иншому європейському краю приходиться за все заплатити стілько, скілько платиться в Англії, чи в Америці, або й дороще. Це викурило всіх зайдів-спекулянтів з тих країв, та наслідки лягли гнітучим тягарем дорожнечі на власних горожан і під сим тягарем валиться ціле економічне життє названих країв. Липаються роскішними виставами величезні, багаті склепи віденських чи інших фірм, та по тих склепах щораз більша запановує тишина, бо не має купуючих; а хоча сьогодні вони ще є, так не буде їх в найближшому часі. Дорожнеча привадує щораз більше ціле населення і загрожує гробом усім: богатшим і бідним — в першу чергу давній середній верстві, інтелігенції, що зійшла на верству найнищу.

Та покищо усі гуляють свій передсмертний танок, всі закривають блиском шгучної позолоти свою нужду, всі божевільноють в роспусті, знаючи, що завтра все урветься з неминучою конечністю.

А зпосеред цього танку добувають ся ораз голосніше заклики: «Камо грядеш?»

зплілі; піднесе матеріально членів своїх, даючи їм добрий процент з їх капіталу, тимсамим піднесеться матеріально наш загальний; даліше процент з доходів буде йти на народні цілі, як напр. на школу; він дасть нашому загальному нагоду набути землю певну, добру і близько наших осередків, бо закладатися муть колонії виключно з наших Українців; врешті чужинці тоді тільки з нами і числитися будуть, як ми будемо мати фінансові інституції, себто будемо все до розпорядності більшу скількість гроша мати; вкінці така інституція може дати працю, а через те й життя незалежне кільком нашим інтелігентним одиницям, без яких ми тут нічого не вміємо.

Що із цієї справи буде користь для рідного краю, се не підлягає сумнівові. Коли інституція буде гарно розвиватися, вона буде у змозі час від часу і матеріально підпомагати найкрасші змагання нашого українського народу у його боротьбі за свою державність, та йти в поміч нашим жертвам героїської борби. Вкінці тоді і краще буде репрезентований наш український народ тут в очах Бразилії.

Справа земельного банку повинна отже зискати симпатію і попертя всіх свідомих, ідеальних одиниць нашого українського народу тут у сій чужині, щоб і всі вони стали пропагаторами цієї ідеї, стали її співробітниками.

Лишається ще річ найтяжча, а се щоб робітники, які візьмуться до цієї справи, не страхалися великих труднощостей, які прийде їм поборювати в почині їх роботи. Мусять уоружитися в сильну енергію і витривалість, а також хочби лиш з початку ідейну безінтересовність. Нарід тоді пізнає їх чисті наміри, та їхню посвату і всіма силами підопре се народне діло.

Дай Боже, щоб се сталося, щоб вже раз вийшли ми з того завилого кружка особливих сварок, інтриг, щоб ми всі пізнали, що вже найвищий час братися до праці, праці хосенної для добра нашого українського народу. Кириличків в сій справі минаймо мовчанкою, з німою погордою скажимо їм, що вони рівні нашим ворогам.

Дорізон, 8—5—923.

о. О. Ананевич.

Та прийшов час, польський наймит зірвав кайдани, став вільним чоловіком, перестав бути панцизьяником, а той, кому воля не дала нічого, тільки гарний звук своєї назви, втік від польського пана і підпанка за океан, де назва «воля» не є порожнім звуком, де поділ людей на «панів» і «хлопів» не має місця, де кождий, хто працює і живе чесно, без огляду на це, чи він працює руками, чи мозком, або, як кажуть, головою, має однакові права і користується однаковою пошаною.

Сьогодні між иншим і у Бразилії наш давній затурканий бідняга і наймит є незалежним господарем, не погребує нікому підлягати і просити нічий ласки — він незалежний чоловік, «сеньор» — такий то, а такий, всі добачують в ньому людину і хотілиб сю гідність людини в ньому пошанувати. Тимпаче, що цей давній наймит, перейшовши тверду школу життя, засталився до праці, уміє працювати і хоче працювати та бачити плоди своєї праці більше, ніж багато инших жителів Бразилії.

Та ба, коби не наші привички раба, затурканого всякими підпанками!

Колись ми, наймити і бідаки, вистоявали під панськими порогами, не важилися до дверей застукати, привітати пана словом, чи поданням руки, говорити з ним сміливо, ясно — бо нам це було заборонено. Ми гнулися, цілували руки, трусилися, мнялися, боялися висловити нашу думку, наше бажання, все жебрали, нічого не домагалися. Сьогодні ми такі-ж вільні і незалежні «сеньорес» як усі другі, та нам все здається, що ми найгірші, підліщі других, від чийсь ласки залежні, когось мусимо боятися, принизувати себе самих, робити себе бідними. І це відбивається прикрими наслідками на кожному кроці.

Нераз доводилося мені балакати з ріжними людьми тут у Бразилії про нас, Українців, і з розмов я чув тільки похвали для наших колоністів, прихильність і симпатію, пошану для їх роблящости, вродженої інтелігенції, чесности і др. А все-ж таки... все-ж таки на наших колоністів дивляться з певного роду легковаженнем, не вважають їх настільки достойними пошани, як перші-ліпші обірванці з не українською назвою. Чо-

Гадюки проти гадюк!

На внесення п. В. Куца з Каразінью порішено на загальних зборах Україн. Союзу в Бразилії в Порто Уніон візвати всі філії Союзу, щоб вони гроші добути за гадюки, обернули на „фонд негайної допомоги краю“.

Це рішення обов'язує всі філії і на будуче всі вони обов'язані примінитися до нього.

Нехай-же тепер і ловля гадюк прибере більші розміри і ті, що ловлять гадюк, нехай мають все на думці, що вони виповнюють той самий обов'язок згладом свого Рідного Краю, який виповнюють ті, що зі зброєю в руках стоять на сторожі наших прав.

СУЧАСНІ КАРТИНИ З УКРАЇНИ.

Товариш Урожай пройшов мимо півдня України, й Одеська, Миколаївська губернії та Запоріжжя під загрозою остаточного вимірання від голоду цієї зими. Немає ані насіння, ані харчів.

В міру того, як зближаться залізницею до Чорного Моря, все менше і менше песять зір копичі пишних полів Київщини та Поділля, все частіш зустрічаються великі незасіяні обшари або, у кращому випадку, ріденькі купки куцого врожаю південної України.

Під'їжджаючи до станції Одеса-Головна, потяг обгинає майже півколом місто — чорноморську красуню. «Південну Пальміру», що так багато нетерпілася від голоду — Одесу.

Зруйновання... руїни... спустошення на місці колись таких масивних, позаміських складів, казарм, літніх осель, заводських та фабричних пакгавзів. Зруйновані у процесі горожанської війни капітальні будівлі сумно маячать кам'яними скелетами, де немає найменшої дерев'яної стружки — все дерев'яне давно зужило населення на паливо. Рік 1921 до 1922 був не лише голодний, але й холодний, ще й безводний — за недостатчю палива водотяг працював кепсько. Одеса жорстоко голодувала, з виміранням, на позаміській околиці й лише пізньою весною з

кому дворі новеличка купка пшеничних снопів, та на бурому тлі незасіяної площини — пасмо рідкої, мізерної кукурудзи. Що не встигло вимерзнути, вигоріло.

Миколаїв — порт. Величезний рейд, колись переповнений заморськими велетнями-пароплавами, тепер зовсім пустий.

Портовий кольтос-елеватор, механічне приладдя для розвантажування, пакгавзи, низка хлібних комор — усе тихе, мовчазне, замкнене й бездіяльне.

Порт, колись цілу добу повний безстанного руху й гамору кількох тисяч робітників-вантажників, спить, як зачарований. Мертво. І лише в'їжджаючи в саме місто, яскраво відчуваєш наслідки пережитого населенням жаху голоду.

Колись веселе, велике, промислово-фабричне місто, все затоплене в садках, тепер — зовсім оголене, вирубане на паливо. Ані деревця, ані кущика на тротуарах і навіть за містом.

Помітне оживлення базарного життя: місто лише починає прокидатися, але якось кволо, немічно, непевно, з неспокоєм заглядаючи в невеселе, знову мабуте, голодне майбутнє. Що й казати, що голодне, коли не надійде допомога.

*

І коли в позаміській Одесі, Миколаїві, Очакові та околицях дуже помітні жахливі наслідки пережитого страхіття, то Херсон, на 30 відсотків фізично вимерлий із голоду та його наслідків, виявляє картину повного догарання, яке тяжко надається до опису пером. Що не встигло вмерти зимою та на весну, те доходить од виснаження тепер.

Все, що лишилося фізично й духово живе, що не впало жертвою голоду, та пошестей, тікає, тікає, не оглядаючись, на північ, на захід, або подалі від нещасної мачухи-батьківщини, подалі від побережжя Дніпрового лиману. Навіть у згаслих од терпіння очах живих іще Херсонців видко панічний жах перед майбутньою їх долею: «А що, коли не допоможуть, що коли не дадуть завчасу харчів та насіння на озимину? Ажже-ж у нас знову все посохло».

Херсон... затишне, чистеньке колись місто, де найбільш незаможне населення майже не знало ніколи чорного хліба, де життя було дешевше, аніж у якому иншому місті на Україні, колись надміру багате на хліб огородину та садовину,

єй справі минаймо мовчання. Інакше погордою скажім їм, що вони рівні нашим ворогам.

Дорізон, 8—5—923.

о. О. Ананевич.

Більше самопошани.

Наш рідний край, Галичину, називано звичайно «беренляндою» (краєм медведів). Чому? Невже у нас стільки медведів водиться? Ні. Називали його краєм медведів, маючи на увазі двоногих медведів, нас самих.

І чому вважали нас медведями чужинці, що загочували до нашого краю? Тільки за те, що ми не уміємо поводитися між «огладженими» людьми, що не вважаємо на товариські форми, на товариські поведінки, яких вимагає чемність і вихованне.

Ми — говорю тут від наших селян — мали прегарні поведінки поміж собою. Ми не одного західно-європейця нашими товариськими манерами могли засоромити, але тільки так довго, як не мали до діла з «паном», з людиною з вищою освітою. Коли-ж прийшлося нам зустрінутися з людиною, що не носила сільського сірака, ми затрачували наші чудові і високо культурні поведінки, робилися «медведями», виявляли нашу душу наймитів і лякеїв, що не вважались піднести в гору очей і подивитися сміливо в лице пана — словом ми тратимо нашу людську гідність, плазували перед всяким блазнем, замітали перед ним капелюхом порох на підлозі, цілували його руки, робилися цуцками, що ласяться, та в кожній хвили мають готові зуби, щоб вкусити.

Так нас виховали наші пани, котрі вважали нас своїми рабами, відбирали нам наш «образ божий», затуркували нас великими образливими назвами «хамів», «бидла», «мургів» і пр. Не наша вина.

вчувається шораз більша туга за обною, за поратунком. Збанкротоване суспільство, позбавлене всякої етики і ґрунту духового існування, починає находити загублені шляхи, починає ханатися роспучливо білої шати правди — віднаходить звільна загублений скарб віри. Так і вчувається на кожному кроці недалекий розвіт релігійності, що просиле всі царини людського життя і спасе банкрота з сучасного стану болючого вмирання.

П. Карманський.

колоністів дивляться з певного роду легковаженнем, не вважають їх настільки достойними пошани, як перші-ліпші обірванці з не українською назвою. Чому? Бо в нас покутує давній наймит і «медвідь».

Немає раси, понад романську, до котрої належать і Португальці чи Еспане, котра зверталаб таку увагу і привязувалаб таку вагу до товариських поведінок людини. Самі Португальці і їх нащадки, Бразилійці, чемні у своїм поведінню до всяких можливих меж, є незвичайно вразливими на поведінку других і вимагають такої самої чемности і збереження товариських форм, та супроти того, хто їх не зберігає, є невимолими суддями, легковажучи такого «медведя».

А ми, вивчені в медвежій польській школі, все ще думаємо, що ми на лянцюгу в польських поводиторів, поводилося непевно, не звертаємо уваги на утерті товариські привіти, не уміємо зберігти поведінок при вході до чужої хати і при виході з неї, не уміємо перепросити другого, коли поштовхнемо його, подякувати за дрібну прислугу — та й взагалі виявляємо сю несміливість і заляканість, котра в очах непривичних людей робить з нас або жебраків, або людей, що мають нечисту совість. А в слід за тим іде недовіра до нас, легковаженне, погляд, що ми щось маловартне.

Полишаючи на боці школи, що випливають з цього для нас самих тут у Бразилії, ми таким позиденням робимо велику кривду нашому цілому народові і нашій рідній справі, бо впоюємо в чужих пересвідченне, що наша нація, це зібрня дикарів, без культури, без ніякого значіння.

І тому слід нам боротися з цєю прадицією «медвежости», переконувати всіх і всюди, що зберіганне товариських форм чемности даного краю це наш обовязок, обовязок національний, обовязок служення всюди національній справі.

Не рабство, не самопониження, а певний виступ, з збереженням існуючих форм товариського пожиття — отсе характеризує людину незалежну і добуває їй пошану і значіння. І цього не вільно нам забувати ні на хвилю.

Українці в Прудентополі! Пам'ятайте, що тут засновано «Літургійний Союз», до якого Ви повинні численно вписуватись!

1922 був не лише голодний, але й холодний, ще й безводний — за недостаткою палива водотяг працював кепсько. Одеса жорстоко голодувала, з виміранням, із пошестями, й лише пізньою весною з організацією ріжними допомогивими органами достатньої кількості харчевих пунктів трохи поправилась і, замість колишніх жахливих вуличних, власне вуличних, сцен голоду, тепер лише стоять величезні хвости в харчевих пунктів та в посылковій конторі «АРА» та часто тягнуться Люстдорфською дорогою до цвинтарів похоронні вози: догорає виснажена зимовим голодом біднота.

*

З Одеси прямцюю катером у Очаків, на правому березі Дніпро-Бузького Лиману.

Тут, у міру того, як зближаєшся до устя Дніпра, Буга та Інгула, мимоволі охоплює душу жах: тут саме пекло голоду, ті місця, де не лише по селах, але й по передмістях, ззідали дітей, де охоплені голодовою психозою люде полювали на «жирне живе» (цебто, на не досить виснажених людей).

В Очаківі, на три чверти зруйнованому голодним населенням, яке зовсім не мало палива, зустрічаю члена Виконкома, т. С.

— Майже вимерло місто з голоду, — каже він, — а околиці... він лише махнув рукою.

— А далі як? — питаю про новий урожай.

— Самі і три місяці не прогудуємось, про засів нема вже зовсім чого казати; коли допомога не надійде, то решта, що ще живе, вимре. Тепер уже на 23 рік сил голодувати не вистане. А от сіно вродило, та яка з того користь, коли товару й худоби немає, повиздохала майже вся. Так і скажіть усім, так і напішіть, коли доведеться. По інших губерніях вродило! Тай здадалі, здається, по цілій Р.С.Ф.С.Р. лише крайній південь України та ще Запоріжжя залишені на 23 рік із неврожасем та загрозою цілковитого незасіву.

*

На шляху до Миколаїва видно по обох боках людожерні місця. Врожай по інших губерніях уже зібрано, звезено, частини вже й обмолочено, а тут майже не видно скирд хліба. Лише де-не-де, крізь темно-зелені стоги промайне на селянсь-

Херсон... затишає, тишецьке коліє місто, де найбільш незможне населення майже не знало ніколи чорного хліба, де життя було дешевше, аніж у якому іншому місті на Україні, колісь надміру багате на хліб, огородину та садовину, це місто скидається тепер більш на цвинтар: більшість тротуарів та мощених вулиць заросла травом, рідкі перехожі неначе на цвинтарі з засмученими обличчями, з повільними рухами виснажених людей плентаються з кошиками чи торбинками помголовських і дуже рідко, куплених харчів. 95% крамниць та магазинів зачинені. Не видко ознак оживлення.

Конає місто...

*

Поля між Миколаївом та Херсоном дуже неоднаково виглядають. На просторі десятих-двайцятих верстов тягнеться здовж і попереку синьо-горохового коліру пасмо. Це незасіяні поля, що позаростають ріпаком.

— Богато ріпакового масла буде в цьому році. — каже мій товариш подорожі, який стоїть біля вікна і з нудьгою поглядає на спустілі поля.

— А гарна травиця, кидає другий.

— Не ореш, не сієш, а жнеш.

— Реп'яхя, одно слово, — відгризається мій товариш, лихий погляд у бік мого сусіда.

*

Херсон на тих, хто знав його в дні розцвіту, викликає гнітюче вражіння. Населення страшено залякане голодовою хуртовиною. 50% кваліфікованого пролетаріату та трудової інтелігенції вимерли. На обличчях живих тавра розпуки та глибокого песимізму.

Рештки робітників з кожним днем деклясуються. Одиниці — інтелігенти кидаються в містицизм. Пригноблено впливає Херсон на свіжу людину. Херсон — зразок міської культури, що вимірає у звязку з занепадом сільського господарства.

Не краще стоїть справа і в повіті. Вся сільська біднота — що до одного вимерла. Урожай цього року покрий потреби населення найдалі до початку січня. А далі?... Примара голоду лякає рештки ще живого населення. Одна думка про можливість повороту голодного страхіття з рубанням та варенням дітей доводить людину до божевілля. Не диво

після цього, що думки в усіх і в кожному скупчені на одній точці: збори мізерних харчевих припасів на зиму. Аби пережити — от у що вирається думка.

Найбільш енергійні «ловлять момент». Повним цвітом розцвіла проституція. За старих часів Херсон називався «невінчаним» містом. Тепер про Херсон що можна сказати: місто проституції, звиродненний... Передбачаючи поворот голоду, найбільш забагатілі немани задалегідь залишають місто.

Вісти з „Укр. Союзу“

Збори філії У. С. у Б. в Іваї.
(Допись).

Дня 29. квітня ц. р. наша філія обходила велике свято, бо в тім пам'ятнім дні мали ми нагоду витати у себе того, котрий дав ініціативу до zorganizовання усіх Українців в Півд. Америці в одно товариство під назвою: „Український Союз у Бразилії“.

Вп. п. проф. Карманський прибув до нас в товаристві Впр. о. Евстахія Турковида в цілі розбудження нашої філії до активнішого життя, щоб заохотити і других до чинности, які до сього часу стояли осторонь від філії Союзу.

Зараз по Службі Божій, яку відправив Впр. о. Евстахій, всі удалися до просторої шкільної салі. Предсідателем зборів вибрано п. Ілька Питльованця, який покликав Впр. о. Евстахія на містопредсідателя, а п. Гр. Козаня на секретаря. По уформованню президії, виголосив п. проф. Карманський реферат на тему сучасного нашого політичного положення в Європі та наших змагань до цілковитого скинення ворожого ярма. При тім підкреслив, що ми не повинні бути байдужними на долю наших братів, але повинні приступити усі до Союзу і стати одноцільним фронтом проти наших історичних ворогів, та бодай політично, а то й матеріально помочи у завзятій боротьбі нашим братам, які на площі св. Юра запрягли, що не спічнуть доти, доки не увільнять своєї землі з ворожого ярма...

Відтак Впр. о. Евстахій подякував проф. Карманському за реферат і на тім закінчено збори.

Тогож дня о год. 4-ій пополудни зібралися члени філії Союзу в домі товариства, де рівнож прибув наш Гість. По провіренню діяльности нашої філії, виголосив знов проф. Карманський промову про ціль Союзу, який має головню на меті поставити нас на уровень вищої освіти та стреміти до виповнення ухвал, які запали на головних зборах у Порті.

Потім, на місце уступившого голови на-

ка, Івана Баранюка, а до комісії контрольної пп. Василя Долинного, Федора Прохиру і Матвія Яремчука.

Потім відспівано українські гимни: „Не пора“ і інші і на тім закінчено збори. По зборах зачалася збірка на „фонд негайної допомоги“. Збіркою занявся п. Василь Долинний і зібрав 9\$900, а каса гадюк дала 50\$000; а врешті на весілю на 4-ій лінії зібрав п. Іван Баранюк у п. Степан Шпака 10\$000. Разом: 69\$900.

Іван Попатка Олекса Лисак
голова. секр.

Примітка. Молодій філії бажаємо розвитку, підкреслюючи при тому, що Вера Гварані це перша оселя, яка виповнила постанову загальних зборів У. Союзу в Порті, щоб каси гадюк повертати на фонд негайної допомоги краєви. Таксамо годиться наслідувати гарний звичай збирання складок на народні цілі з нагоди родинних свят.

П. Карманський.

Бенкет Іродіяди.

(18. березня)

І вдаривши в сотні дзвонів,
Закракали: Урра! Урра!
Втішайся, земле фараонів!
Ликуй, роспустнице стара!

„Шалій Сальоме! бав щасливих
Твоїх панів і тішся, тіші!
І від совіту нечестивих
Прийми на брата гострий ніж!

„Тепер ти в праві і до волі
Смоктати можеш братню кров!
Закон нормує рабські болі
Й бере катів під свій покров!“

Шаліє з радости Сальоме,
Чужим поблискує мечем;
Сповняє реготом хороми
І роскошується плачем,
Що груди матерей проше
І розірве серця сиріт.

Ой ще не раз мов пес зивие
Вліда розпука край воріт
Твоєї грішної Содоми
І скарги слатиме до хмар!
Навеселишся ти до втоми
І проклянеш данайський дар...

Ударить раб, одчаєм битий,
Своїм залізним кулаком
І випустиш твій недопитий
Пугар. І збліднеш під вінком.

Й порвеш на собі світлі шати,
Сплативши горю щедрю дань.
Ой, ще нераз твої палати
Обернуться в доми ридань!...

Прийде, прийде година кари
На тебе й на твоїх панів!

мовленої межі Польщею та Москвою на Ризькій конференції, ухвалив слідує:

1. Вважаємо рішення Ради Аліантських Амбасадорів з дня 14. марта, 1923 р. потвердженням стану, опертого на чистім насильстві мілітарної сили польського наїзника, проти котрої виступав одноцільно увесь український нарід, становляючий подавляючу більшість на окупованих землях;

2. Вважаємо се рішення насильним подоптаннем прав українського народу Лемківщини, Східної Галичини, Холмщини, Полісся і Волині до національного самовизначення.

3. Підчеркуємо теж, що се рішення стоїть в суперечности з програмовими заявами державних провідників аліантських держав в час війни та з попередніми частинними рішеннями представників сих держав, а спеціально з рішенням Найвищої Ради з дня 25. червня 1919 р. та 10 липня 1920 року.

4. Признаємо таке рішення ради аліантських амбасадорів в Парижі дня 14. марта 1923 р. та польсько-більшевицьку угоду з Риги дня 18. марта 1921 року необовязуючим для українського народу, та признаємо волю українських народних мас за одиноко обовязуюче право й закон;

5. Уважаємо, що одиноким законним речником волі населення Східної Галичини, Лемківщини і Буковини являється вибране тим населенням того краю Правительство Української Національної Ради Східної Галичини з д-ром Евгеном Петрушевичем як президентом;

6. Заявляємо, що українська еміграція попре одноцільним фронтом всі можливі способи боротьби, за які возьметься український нарід в старому краю для боротьби проти наїзника;

7. Без огляду на те, як довго боротьба затягнеться з натиском підчеркуємо, що ми рішені на найдовшу боротьбу та не покинемо сеї підмоги доти, поки не сповниться воля українського народу та на всій українській території не буде основана Українська Демократична Республіка.

Резолюції організаційні.

Щоби скріпити боротьбу Українського Народу в старому краю по лінії означеній в наших політичних резолюціях,

сти» в Парижі заатакував сильно постанову аліантської Ради Амбасадорів в справі східних границь Польщі. Він предсказує неминучий конфлікт між Польщею Литвою і радянською Україною, у випаді чого передбачує інтервенцію соціетскої Росії.

РОСІЙСЬКІ ГОЛОСИ У СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

З другого боку офіційальний оргін совітського посольства в Берліні «Накануне» заявляє: «Питання Східної Галичини глибоко интересує нас із політичної точки погляду. Прецінь ясно: Польща, незаконно прилучивши Східну Галичину до своїх «посіостей» і створивши таким чином через цей «коридор» комунікаційну лінію з другим нашим «приятелем» — Румунією — та обєднавшись з нею на ґрунті взаємної асекурації нагробленого, — така Польща без сумніву збільшує потенціальність своєї загрози Росії і таким чином у зайвий раз підчеркує нашу політичну заінтересованість у східно-галицьких справах».

БІЛЯНС ДОТЕПЕРІШНОЇ БОРОТЬБИ З ЛЯХАМИ.

Під заголовком: «Комунікат генерального штабу українського бандитизму» поміщує «Курер Львовскі» з 18. марта таке повідомлення: «Лежить перед нами публікація прислана нам зза кордону. «Огляд боевої діяльности на українських землях занятих Польщею, за 1922 рік отже річне звідомлення боротьби Українців з Поляками. Хто видає ці звідомлення видно кермує акцією, відбирає мелідунки і т. п. Перш за все говориться про завдання акції є це: 1) Нищення польського майна, щоби показати польському обивательству, що польське майно на Україні є непевне і може бути кождої хвилі знищене. 2) Шляхом непокоїв, боїв, підналів і атентатів кивути пострах на польське населення на українській території, а рівночасно піддержувати поміж Українцями боевий настрій. 3) Нищати кольоністів і фільварки, щоби відстрашити польського хлопа від кольонізації. По вищі завдання сповнено до половини або в цілости. «Решта кольоністів з оружжм в руках мусить боротися червоним вінцем». Відтак слідує вичислення результатів боротьби. Дворів спалено 94 (не вдалося 8), хлопів 54 (не вдалося 1),

де рівнож прибув наш Гість і провівренню діяльності нашої філії, виголосив знов проф. Карманський промову про ціль Союзу, який має головно на меті поставити нас на рівень висшої освіти та стремити до виповнення ухвал, які запали на головних зборах у Порті.

Потім, на місце уступившого голови нашої філії, вибрано п. Дмитра Берегульку головою, а п. Михайла Іванчука заступником.

На внесенне Гр. Козаня, збори одногласно ухвалили, щоби прийняти проф. Карманського як члена почетного нашої філії.

В кінці приступлено до декларацій уділіти на банк, на який декляровано загальну суму на 3.500\$000.

Вечером наші аматори устроїли на честь Достойних Гостей два представлення: „Хто з Богом, Бог з ним“ і „Урлюпники“.

Рівночасно Виділ нашої філії засилає отцею дорогою п. проф. Карманському, та Впр. Евстахю щирю подяку за труди і посвяту для добра нашої кольонії, а головно за оживлення нашої філії Союзу.

Іваї, 9—V—923.

Дмиро Берегулька
голова.

Гр. Козань
секр.

Примітка Редакції. Мусимо сконстатувати, що оселя Іваї, хоча вона й полишена своїм власним силам, займає одно з перших між нашими кольоніями місць. Переборовши внутрішні непорозуміння, які розточують трохи не усі з наших осель, Івайчане працюють пильно над своїм піднесенням, чого доказом є закупленне в сім році доволі гарного товару до дому з сценою і будова одної з найбільших наших шкіл, а врешті підготовавчі роботи до будови шпиталю. Не дивлячися на сі місцеві тягарі, Івайська Громада все одною з перших, як іде о добро нашої справи по цьому і тому боку океану, Лишається нам тільки побажати Іваям дальшого розвою і поступу на вибраній дорозі.

—«»—

Вера Гварані, лінія Кандідо де Абреу.
(Допись).

З тяжкою бідою і великими трудностями ми яковь спромоглись, щоби збудувати школу, котра вже існує 3 роки. Учителює п. Стефан Яремчук, а науку побирає 46 дітей. Засновано також і товариство під назвою „Взаїмна поміч“. Наше товариство скликало на день 29. IV. збори у справі засновання філії У. С. у Б.

Збори отворив п. Олекса Лисак, голова товариства. Короткою промовою пояснив він ціль У. С. у Б. і палкими словами захопив до приступлення товариства до Українського Союзу, а відтак пояснив здебільша статут і обговорив справу „негайної допомоги краєви“. Опісля відбулося вписування членів до філії У. С. у Б., котрих вписалось 21. Відтак приступлено до вибору Виділу. До виділу увійшли: голова п. Олекса Лисак, заст. Стефан Кадлубіцький, секр. Іван Лопатка, касієр Іван Котянський. На членів виділу вибрано: пп. Стефана Кубра-

Пугар. І збліднеш під вінком.

Й порвеш на собі світлі шати,
Сплативши горю щедру дань.
Ой, ще нераз твої палати
Обернуться в доми ридань!...

Прийде, прийде година кари
На тебе й на твоїх панів!
І впадуть всі французькі дари
Прокляттям на твоїх синів.

Прудентополіс, 1—5—1923.

II. Карманський.

Стрелецька клятьба.

На кров Народу, в боротьбі пролиту,
На честь батьків, що вольними жили,
На рідну скибу, морем сліз политу,
На заповіт борців, що полягли, —
Я присягаю і клянусь.

На землю предків, що мене кормила
І зберігає прах моїх батьків,
На гін до волі, що людині мила,
На ненависть до лядських гайдуків —
Я присягаю і клянусь.

На кров гетьманів, що пливе нам в жилах,
На Жовті Води, Корсунь і Батіг,
На горду славу, що живе в могилах
І жде нових носителів своїх, —
Я присягаю і клянусь.

На всі тортури по „таборах смерти“,
На Люд, терновим вінчаний вінцем,
На тих, що в тюрмах прийшлося їм мерти,
На діточок, попалених живцем, —
Я присягаю і клянусь.

На непорочний Прапор України,
На честь стрелецьку й гордість расову,
На воскресенне Рідної Країни,
На все, що чесним і святим зову, —
Я присягаю і клянусь.

Не дам поганьбленню мого роду!
Піду на муки і ад терпіння —
Та не скорюся — не зігнуся!
Так мені Рідний поможи Народу
І Ти Всесильний Господи Амінь.

Прудентопіль, 15—5—1923.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА

**ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
В ПІВН. АМЕРИЦІ ВИПРАЦЬОВУЄ ТАКТИ-
КУ ДАЛЬШОЇ БОРОТЬБИ.**

Зїзд мужів довіря, скликаний Головним урядом Об'єднання Українських Організацій в Америці, який відбувся в Філадельфії, Па., 12. квітня, 1923 року, обговоривши основно міжнародне положення українського народу, передивсім з огляду на затвердження радою альянтських амбасадорів польської східної границі, у-

на всій українській території не буде основана Українська Демократична Республіка.

Резолюції організаційні.

Щоби скріпити боротьбу Українського Народу в старому краю по лінії означеній в наших політичних резолюціях:

1. Зїзд ще раз з натиском потверджує потребу об'єднання всієї акції для сих цілей під проводом «Об'єднання Українських Організацій в Америці» зорганізованого на Всеукраїнському Конгресі у Філадельфії, Па., дня 26/8 жовтня, 1922 року;

2. Заявляючи своє довіре до теперішньої діяльності Уряду Об'єднання, Зїзд закликає його вести далі і поширити свою діяльність, змиряючи до повного зорганізування всіх живучих в Америці Українців та Українок до хочби невинної боротьби та неуставаючої помочи для боротьби Українського Народу в старому краю за свободу;

3. Підчеркуючи потребу скріплення внутрішньої організованости укр. еміграції в Америці, закликаємо так само Уряд Об'єднання як і всі укр. кольонії довести до усунення на бік всіх особистих та дрібно-партійних усобиць, та доложити всіх сил, щоби ся організація справді об'єднала всіх Українців в Америці без огляду на вік, пол, релігійні чи партійні ріжниці;

4. Зобов'язуємося піддержувати Уряд Об'єднання в його роботі всіма силами та старатися приєднати для нього всіх Українців;

5. Завзиваємо Уряд Об'єднання до переведення народної переписи для ствердження числа Українців і Українок, готових до постійних жертв на боротьбу за свободу України.

В справі січової організації.

Зїзд мужів довіря висказує своє побажання на зреорганізованне Січ відповідно до вимог хвилі, та творенне при січових сотнях пластових (скавтових) гуртків.

Повиспі резолюції були ухвалені одногласно на Зїзді мужів довіря цілої Америки і Виконавчого Комітету Об'єднання Українських Організацій з тим, що політичні резолюції мають бути подані до відома альянтських урядів.

РОСІЯНЕ І СХІДНА ГАЛИЧИНА.

Орган Мілюкова (голови партії конституційних демократів) «Последніе Ново-

кольоністів і фільварки, щоби відстрашити польського хлона від кольонізації. По вищій завдання сповнено до половини або в цілости. «Решта кольоністів з оружжям в руках мусить боротися перед червоним вінцем». Відтак слідує вичислення результатів боротьби. Дворів спалено 94 (не вдалося 8), хлопів 54 (не вдалося 1), вбили Поляків військових і цивільних 22 (не вдалося 11), власних зрадників 13. Винувників саботажу 60 (не вдалося 8), шкода виносить 800.000 доларів. Далі слідує ліста втрат з українського боку: 9 атаків польських боївок на шкоду 27.000 доларів. Розстріляно з присуду наглих судів 6, в боротьбі лягло 12. Польська влада арештувала 1.671 осіб, переведено до тюрми 1.508, засуджено на тюрму 10 осіб».

ПОВСТАННЯ СЕЛЯН НА УКРАЇНІ І ЙОГО РОЗГРОМ БІЛЬШЕВИКАМИ.

На цілій правобережній Україні вибухнуло поновно повстання українських селян проти більшовиків і цілі велетенські простори краю стоять в огні. Більшевицький жидівський уряд проголосив на цілій правобережній Україні воєнний стан і вислав генерала Фрунзе якому надано необмежену, диктаторську власть на чолі 50.000 найліпшого більшевицького війська з приказом, щоби повстання селян втопив в морю крові. Генерал Фрунзе діставши такі прикази, рушив проти повстанців і почав свою «діяльність» від палення і вимордовування цілих сел і міст, де тільки найдено слід повстанців, або про які дізнався, що тамтуди повстанці переходили.

На чолі повстанців стоїть отаман Шепель та много визначних провідників кубанських і донських козаків.

ЗА ЯКУ ЦІНУ СПРОДАЛИ СХ. ГАЛИЧИНУ?

Франція за продану Поляками Сх. Галичину дістає від Ляхів 50% цілої нафтової продукції і 75% вуглевої продукції Польщі з тим, що вся адміністрація одної і другої продукції знаходиться в руках Французів.

Італія зробила менший, та все-ж таки не злий гешефт. Вона дістала від Польщі 2.000 гектарів нафтових теренів до експлуатування на протязі 30 років.

Який гешефт зробила третя наша покровителька, благородна Англія, покищо невідомо.

ПРИВИТАННЯ ПАПСЬКОГО ВІЗИТАТОРА В ПЕРЕМІШЛІ.

В кореспонденції з Перемишля до «А-

мерики» з дня 26. III. читаємо між иншим таке:

Прийшов єпископським возом, тільки мітрат Левицький виїхав по него на стацию. За єпископською палатою, як виходиться на гору до катедри була тріумфальна брама, удекорована синьо-жовтими прапорами з папським гербом і таблицею з написами на горі по українськи а низше те саме по італійськи «Благословен грядий во імя Господне». Перед брамою тримали пластуки шпалір, розуміється, були повбирані в уніформові строї, бо студентам заборонили польські власти і взагалі Січам і Соколам виходити в національних строях. В брамі привітав один з каноніків іменем церкви а др. Кормош в імени українського народу. В дверях церкви повітав Візитатора єпископ і др. Загайкевич. Цей послідний висипав всі ваші кривди, які терпимо, а в послідне виголосив протест проти прилучення Східної Галичини до Польщі без волі народа і завівзав український нарід до боротьби: «Ми гуртуємося і стаємо в ряди своїх полків до дальшої боротьби». — Далше перевів присягу, щоб не було ані одного дезертира: «Тут присягаємо народе перед церковними дверима, щоб кождий з нас пам'ятав».

З польського пекла.

З історії Польської рекрутації в Галичині. Від дня 23. 10. 1922 до дня 3. 1. 1923 р. пересиділо в бережанській тюрмі під замітом головної зради і злочину заворушення публичного спокою 197 громадян по судовим округам, як слідує: Підгайці 43, Перемишляни 41, Рогатин 40, Бережани 29, Козова 15, Глиняни 14, Ходорів 7, Бібрка 7, Печеніжин 1. Разом 197. Після заняття між в'язнями були: адвокати 1, канд. адвокатури 2, священників 6, дідич 1, учителів 11, урядників державних 7, урядовців прив. 10, професорів гімн. 4, артистів малярів 4, купців 5, ремісників 8, студентів університету 29, канд. учительських 12, емерит. жандармів 2, учеників гімн. 11, хліборобів 84. Всі 197 політичних в'язнів пересиділи разом в арешті поліційнім і слідчим 4,407 днів, або на більше зрозумілу рахубу: 12 днів

в'язниці і грошеву кару в 100.000.000 марках. Цей «благородний» присуд викликав обурення в цілій Німеччині так, що навіть комуністи його не можуть скрити. Ліберальна англійська преса, критикуючи цей присуд, пише, що ним Франція стратила славу покровительки справедливости.

З Угорщини. Донесення з Будапешту говорять про ростуче напруження між Угорщиною і Чехословаччиною. Чехословаччина цілковито спинила залізничий рух з Угорщиною.

З Росії. З Москви доносять, що совіти сповіщають про злиття Азербайджану, Арменії і Георгії в одну «закавказьку радянську республіку».

Представник Англії в Москві п. Годжсон дістав від лорда Керзона наказ опустити враз з цілим персоналом Росію, як що Англія не отримає до 10 днів відповідь на свою ноту в справі затримання російськими властями англ. судна на побережжю Білого моря.

З Італії. Відомий вулькан Етна на Сицилії після довгого відпочинку відновив свою діяльність, викидаючи з свого нутра струмок ляви і чимало каміння. З кратеру добувається поломіння.

Англійська королівська пара після візиту в базиліці св. Петра (9. V.) в Римі прийшла в англ. посольстві при Св. Престолі кардиналів Ваннутелі, Меррі дель Валь і Бізляті.

Маршалок Фош роз'їздився. Не вдоволься Варшавою, ще захотілося йому подивитися на Львів. Шкода тільки, що не заглянув він до львівських тюрм, де мучаться ті, яких Фррнція пожертвувала великодушню Варшаві.

З Бразилії.

Міністер фінансів зарядив слідство, щоб дізнатися про причину щораз більшої недостачі дрібних грошей. І показалося, що на протязі останніх 8 років пропало около 80.000 контів у срібній валюті, 30.000 контів у ніклю і яких 50.000 контів у дрібних паперових нотах. Коли взяти під увагу, що останніми роками видавано пересічно 4-5000 контів у дрібних грошах, то стане ясно, відки береться недостача дрібної валюти.

Щоб цему зарадити, небавам буде поширена емісія нових дрібних грошей. Будуть видаватися ноти по 1\$, 2\$, 5\$, 10\$, і 20\$, і можна буде видавати їх місячно на суму 15.000 контів — так, що на протязі 6 місяців недостачо дрібних грошей буде усунена.

З революційного руху в Рію Гранде до Суль. Телеграма з С. Марія з дня 9. мая доносить, що між Пальомас і Розаріо прийшло до сутички між революціонерами під

В. КОЗАКЕВИЧА

ПОСИДАЄ НА СКЛАДІ великий вибір різнородної матерії, каземіри, пал понші (плащі), готові убрання, капелюхи; знаряди рільничі і господарські, начинє кухонне і столове, товари споживчі, напитки краєві і заграничні, різнородні діточі забавки і проче, що тільки входить в обсяг купецтва.

КУПУЄ пшеницю, жито, ячмінь, кукурузу, фасолю, горох, герву-матте, шкіри, віск, масло, яйця і инші продукта кольоніальні.

Wlademiro Kozakevitch

Iraty — Адреса тлгр.: «Kozak» — Paraná

УКРАЇНЬКА ТОРГОВЛЯ

ОЛЕКСИ МАРТИНЦЯ

Прудентополіс — Лінія Іваї

КУПИ НЕ КУПИ — А ПОТОРГУВАТИ МОЖНА

КУПИ НЕ КУПИ — А ПОТОРГУВАТИ МОЖНА

Отсим поручаю місцевим Українцям і дооколичним мій склеп заосмотрений в ріжні річи, корінні і напитки, як: мука національна і аргентинська, цукор білий і маскавіно, цукорки, риж, хміль, свічки стеаринові, сіль мелену і грубу, кава мелена і зернятами,

Консерви — сардинки, гоубаду, оселедці в лятах, компоти, як: абакаші, пезнки, оріхи кокосові, суніці, фіґи, амиші і инші;

НАПИТКИ КРАЄВІ — як: моретіана без сумніву справедлива, лікери, фернет, біттер, пиво ріжних марок, вино натуральне і перепароване, спиртус 40 градусів, коняк, агварденте;

ЗАЛІЗНЕ НАЧИНЄ КУХОННЕ — рондлі, баняки, варешки, ложочки, ножі з доброї сталі і инші РІЛЬНИЧО-ГОСПОДАРСЬКІ ЗНАРЯДИ, як: цвяхи фойси, рискалі, завіси, дріт колочий, дріт до цвіток, серпи, сапи, бомби металеві, а вкінці РІЖНІ ДРІВНІ РІЧИ — як: кошики, зеркала, паста до черевиків, перець, гвоздики, галочки мушкательові, сода до мила, бікарбонат, шітки до підлоги і коней, сита, зошити, пера, одівці, таблички, рісіки, атрамент, сірка, сірники, відерка до води, згребла, школятири, і. т. д.

КУПУЮ і ПРОДАЮ: герву, віск і инші продукта кольоніальні. ПОРУЧАЮ рівнож свої вироби масарські — ковбаси, салами, смалець, солонину — а все те по приступних цінах.

Заходіть сюди а будете задоволені.

З поважаннем

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ

ПОЗІРІ УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ!

Перший український лікар

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Резиденція: P

Бувший асистент славного лікара і професора університету при великім шпитали S-ta Casa, як також Assistencia a Infancia do Paraná.

Dr. Carvalho

8, студентів університету 29, канц учительських 12, емерит. жандармів 2, учеників гімназ. 11, хліборобів 84. Всі 197 політичних в'язнів пересідали разом в арешті поліційнім і слідчим 4,407 днів, або на більше зрозумілу рахубу: 12 літ 27 днів.

До Байтен в Німеччині прибуло около 2,000 від польської бранки, Втікачі походять головно з повітів: Кути, Косів, Городенка, Снятин і Броди.

Бояться папського візитатора о. Дженоккі. Опіраючися на брехливіх інформаціях польської преси про українську маніфестацію в неділю 18. марта с. р. у Львові «пастовець» пос. Бриль з товаришами зложив у польському сеймі у Варшаві інтелекціяцію про недопустиму діяльність о. Дженоккі у Сх. Галичині.

Интерпеляція твердить, що о. Дженоккі промовляв на недільному українському вічу, та жадає від польського уряду, щоб зажадав від Ватикану відкликання о. Дженоккія.

Поправді о. Дженоккі не промовляв на вічу, а тільки поблагословив вірних, що зібрались перед катедрою св. Юра.

Роздаровують легку добучу. Краківська польська газета «Нова Реформа» доносить: Польське посольство в Букарешті, столиці Румунії, отримало наказ розпочати з румунським урядом переговори про визначенне польсько румунських кордонів. Як зачувати, польський уряд задумав запропонувати румунському відступленню Польщею кількох сіл на буковинському пограниччю в заміну за уlepsшення з боку Румунії для управильнення залізничної лінії біля Заліщик.

Ще один будівничий польської «Ржечипосполітей». Повитовим земельним комісарем на Цокуттю був пан Казімерж Висоцький. Йому підлягали повіти: Коломия, Косів, Печеніжин, Городенка і Кути. І добре було пану Висоцькому на свому теплому становищі поки та днях не арештували його на коломиїському дворці не відставили його до Іванової хати. Висоцький обвинувачений о ряд надужить і мальверзацію.

ЗІ СВІТА.

З Німеччини. В процесі проти фабрика-та Круппа і товар. французський воєвний суд засудив Круппа на 15 літ в'язниці і на грошеву кару у висоті 100.000.000 марок, Бруна на 10 літ в'язниці і Гардінга на 15 літ

10.000 контів. Так, що на протязі 6 місяців недостає дрібних грошей буде усунена.

З революційного руху в Ріо Гранде до Суль. Телеграма з С. Марія з дня 9. мая доносить, що між Пальомас і Розаріо прийшло до сутички між революціонерами під командою дра Гаспара Сальдана і уругвайськими наемними військами (їх винаймив уряд з Ріо Гранде за суму 50.000 позів), котра покінчилася перемогою революціонерів. Революціонери заволоділи залізничною дорогою коло Розаріо.

З МІСЦЕВОЇ ХРОНІКИ.

ВІНЧАННЕ

П. Миколи Яремчака, абсолювента гімназії і б. урядника рахунк. департаменту віденської Дирекції телеграфу, з п-ою Стефанією Прокопаківною з Ітайополіс відбулося дня 22. V. в домі п. Е. Прокопьяка в Ітайополіс.

ДО ВІДОМА ХЛІБОРОБАМ.

Подаємо до відома заінтересованим, що пшениця обіцяна п. Зденком, відпоручником міністерства агрікультури, не прийде тому, що теперішній міністер зніс пшеничний відділ при міністерстві та й тому, що відповідно новій практиці міністерства тільки хлібороби зареєстровані в міністерстві можуть числити на його допомогу. За те п. Зденко має небаком приїхати до Прудентополя з оказами хліборобських машин, головно плугів, які можна буде купувати по приступних цінах.

Виходить все на наше: кваліфікуйтеся і режіструйтеся для міністерства агрікультури! І сим повинні зайнятися в першу чергу філії Українського Союзу.

ОГОЛОШЕННЯ

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ.

В São João de Rio Claro є до спродання 70 алькейрів доброї землі під управу. Земля віддалена 10 кілометрів від міста Прудентополіс.

За інформаціями зголошувати-ся до п. полк. Ів. Леха в Прудентополі.

Продається 182 алькирів землі, знаменитої під управу, як також часть фашіналів у місцевости Mattão (близько кольонії Итапара).

Сю землю мож набути вже розмірену в 10, 20 алькирів, або відповідно до волі купуючого.

По блищій інформації найінтересовані у-даються до José Penteado — Prudentopolis, який мешкає біля Колекторії Ботадоальної.

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Бувший асистент славного лікара і професора університету при великій шпитали S-ta Casa, як також Instituto de Protecção e Assistencia a Infancia do Paraná.

Лічить всякі недуги так внутрішні як і зовнішні. Для бідних ординує даром.

Українці! спішіть у всіх ваших долегливостях до свого лікара Українця, перед котрим своєю мовою можете докладно висказати що Вам бракує.

BEVAM AS CERVEJAS DA ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELE-
PHONE
454.



ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхей, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насіне ячменю за контрактом і продаємо вибране насіне ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

Cervejaria „Cruzeiro“

Одна з першорядних пивоварень в Куритибі — поручає Вп. пп. Купцям з провінції пиво власного виробу по найдешевших цінах, як: «Cruzeiro», «Pilsen», «Pomba», «Esequinha» і инше.

КУПУЄ до влаеної сододівні ЯЧМИНЬ у ріжній скількості і платить найвищу ціну.

CURITYBA — Caixa Postal 180